

Jaume Cabré (Barcelona, 1947), el novel·lista català viu amb més projecció a tot Europa, ha obtingut el 42è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, dotat amb 30.000 euros. La decisió l'ha presa un jurat format pel químic Salvador Alegret; els filòlegs Laura Borràs, Margarida Casacuberta, Pilar Garcia Sedas, Ramon Pla i Arxé i Damià Pons i Pons; el periodista Joaquim M. Puyal; l'historiador Josep M. Roig i Rosich; i l'escriptor i periodista Vicenç Villatoro.

L'acte públic de la concessió no es farà fins el 14 de juny. Òmnium Cultural, l'entitat que convoca el premi, ha fet aquest canvi per poder elaborar un programa de difusió de l'obra i la persona del premiat.

Jaume Cabré és el dotzè novel·lista i narrador distingit amb el premi, després de Salvador Espriu, Manuel de Pedrolo, Mercè Rodoreda, Pere Calders, Xavier Benguerel, Jordi Sarsanedas, Avel·lí Artís Gener, *Tísner*, Josep Vallverdú, Josep Maria Espinàs, Joan Francesc Mira i Baltasar Porcel, si bé en algun cas es va tenir en compte que també eren poetes (Espriu, Sarsanedas) o articulistes (Espinàs, Mira).

Atès que Cabré és nascut l'any 1947, és a dir, de set a trenta anys més tard que els deu darrers premiats (Joan Solà, Montserrat Abelló, Baltasar Porcel, Josep Termes, Feliu Formosa, Joan Francesc Mira, Antoni Maria Badia i Margarit, Josep Maria Espinàs, Josep Vallverdú i Josep Palau i Fabre); atès que es troba en plena *joventut* creativa; i, finalment, atès que de tots els guardonats desapareguts es té ara la imatge que van tenir de grans, hom podria pensar, *a primer cop d'ull*, que és el més jove de la llista encetada per Òmnium Cultural l'any 1969 amb Jordi Rubió i Balaguer.

Però, com va recordar Joaquim Maria Puyal en glossar la seva figura durant l'acte de proclamació del veredict, celebrat el dia 8 d'abril a la seu d'Òmnium Cultural, n'hi ha alguns que el van rebre de més joves, com ara Joan Fuster, Manuel de Pedrolo, Vicent Andrés Estellés i Miquel Martí i Pol.

La tria del periodista de ràdio i televisió per a parlar en nom del jurat

Premi a un novel·lista europeu

Jaume Cabré, l'autor de 'Les veus del Pamano', és el nou Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. La festa de la concessió del premi, dotat amb 30.000 euros, es farà el 14 de juny.

no podia ser més escaient. Jaume Cabré ha estat guionista de dues sèries de TV3 creades per Puyal, *La granja* (1989-1992) i *Estació d'enllaç* (1994-1998).

El jurat ha reconegut en Cabré una obra sòlida, rigorosa, sòbria i potent, a més de la seva projecció internacional.

Disset llengües. L'obra de Cabré s'ha traduït a disset llengües, va destacar Joaquim Maria Puyal. La seva presència internacional, potenciada durant els darrers deu anys, és extraordinària. *Les veus del Pamano* s'ha traduït a l'hongarès, castellà, alemany, neerlandès, italià, portuguès grec, romanès, noruec, francès i eslovè. *Senyoria*, al castellà, hongarès, romanès, galleg, francès, italià, portuguès, albanès, alemany i neerlandès. I *L'ombra de l'eunuc*, a l'hongarès, romanès, francès, eslovè i italià.

Per tot això, Jaume Cabré va poder fer seves, durant la intervenció davant els mitjans de comunicació com a Premi d'Honor del 2010, aquestes paraules d'Umberto Eco sobre la llengua europea: "La llengua europea és la traducció."

El mes de febrer passat va fer una ronda americana de presentació de la seva primera obra traduïda a l'anglès, *Viatge d'hivern*, que s'ha publicat als Estats Units com a *Winter Journey*, editada per Swan Isle Press, amb una ajut econòmic de l'Institut Ramon Llull. L'anglès és l'idioma, ara com ara, menys receptiu a l'obra de Cabré.

El recull *Viatge d'hivern* (2001) aplega catorze relats de continguts molt diversos, localitzats en llocs molt diferents d'Europa i en èpoques allunyades entre si, units per una teranyina de fils conductors que es podrien resumir en un de principal, ha apuntat Simona Škrabec: la lluita contra l'oblit i el repàs a la memòria d'Europa.

L'any 2005, durant dos dies –11 i 12 de novembre–, onze traductors de les obres de Cabré es van trobar a Barcelona per debatre problemes i solucions en la traducció de les obres *Senyoria*, *Les veus del Pamano* i *L'ombra de l'eunuc*. La idea de la trobada va néixer de Cabré mateix, quan va constatar que diversos traductors identificaven un mateix problema de registre lingüístic. Va proposar la trobada en veu alta pensant-la irrealitzable. La trobada va ser organitzada per l'editorial Proa, la Institució de les Lletres Catalanes i l'Institut Ramon Llull.

Jaume Cabré és un dels escriptors més sòlids de la seva generació i, pas a pas, llibre a llibre, ha afermat i ha ampliat la seva projecció i el seu prestigi. Quan una gran part dels novel·listes miren de mantenir viu el seu nom publicant un llibre cada any o dos, però sense aconseguir que els anteriors conservin el temps passada la foguerada, Cabré pot reeditar més o menys sovint la major part dels seus títols.

La llista de premis obtinguts, especialment a l'obra publicada, és de les més extenses de tots els narradors catalans vius. El premi Crítica Ser-

Jaume Cabré seua per parlar amb els mitjans de comunicació, amb la senyera al darrere, com a guanyador del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, a la seu d'Òmnium Cultural.

ra d'Or l'ha obtingut cinc vegades. També va rebre la Lletre d'Or i el Ciutat de Barcelona per *L'ombra de l'eunuc* i el Prix Méditerranée 2004 a la millor novel·la estrangera per *Sa Seigneurie (Senyoria)*.

La consolidació definitiva del públic lector va arribar a Jaume Cabré, considera Simona Škrabec, ja fa molt de temps, amb la publicació, l'any 1984, de *Fra Junoy o l'agonia dels sons*, obra que va rebre el premi Crítica Serra d'Or, el premi de la Crítica Catalana i el premi Prudenci Bertrana.

La condició humana. Cadascuna de les seves obres, ha observat Sam Abrams, gira a l'entorn d'un aspecte important de la condició humana. Per exemple, *L'ombra de l'eunuc* planteja el tema de la creativitat humana; *Fra Junoy...*, el tema de la llibertat humana i de la intolerància; *Senyoria*, la llei i la justícia; *La teranyina*, la voluntat del poder; *Galceran...*, les passions humanes. I així successivament. Cada obra és completament independent, i, alhora, cada obra forma part integral d'un gran fris, que recorda els grans projectes narratius de novel·listes com Eça de Queiroz o Balzac.

Llicenciat en filologia catalana per la Universitat de Barcelona, catedràtic d'ensenyament mitjà en excedència, professor a la Universitat de Lleida, és membre de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans.

Durant molts anys, va compaginar l'escriptura amb l'ensenyament. Més endavant va incorporar una nova faceta professional, la del guionatge televisiu i cinematogràfic. Tot i que darrerament es dedica gairebé exclusivament a escriure, no ha sabut abandonar l'ensenyament: imparteix un curs de narrativa de l'àudio-visual a la Universitat de Lleida. Ara com ara, la seva feina literària se centra en la novel·la i el relat; però també ha publicat teatre i un parell de llibres de reflexió sobre l'escriptura i la lectura.

Jaume Cabré ha arribat a l'escriptura a través de la lectura. "Com a lector —ha dit—, obrir un llibre es converteix en l'acceptació de la invitació

DANI CODINA

DANI CODINA

Joaquim Maria Puyal parla, en nom del jurat, dels mèrits de l'escriptor premiat. Assejats al fons, Jaume Cabré i Muriel Casals, presidenta d'Òmnium Cultural.

que en fa l'autor a entrar en el món de les seves reflexions i dels seus plantejaments estilístics. De la mateixa manera, escriure, per a mi, és la possibilitat de posar en ordre la meua vida interior i abocar, amb l'ajut de la gran metàfora que és la literatura,

allò que penso, que m'amoïna, que temo, que espero, que m'alegra o m'entristeix.”

Amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, Òmnium Cultural –va dir la seva presidenta, Muriel Casals– vol fer conèixer referents de la nostra

cultura, tant literària com científica. És també un premi a la fidelitat a la cultura catalana i al país, i un premi que mostra la vitalitat de la cultura catalana.

Lluís Bonada

Trossos i mossos

Alfons Llorenç

Miracles

873 miracles li va reconèixer l'Església. Ni un més ni un menys. Una caterva. Davant la fam, forçava l'arribada de vaixells plens de blat, mantenia en l'aire precaris paletes que queien de les bastides mentre demanava permís per a baixar-los, ordenava a les figueres de produir baco-res fora temps per satisfer prenyades, conjurava tempestes, aturava sequeres, inventava fonts... La pluja no mullava els seus oïdors, obria portes fent sonar

timbals, llevava i concedia visió als cecs, refeia cases assolades, convertia l'aigua en vi, multiplicava aliments, reconstruïa i ressuscitava infants trossejats i cuinats; almenys 25 morts diuen que retornà a la vida, 24 més que Jesús. Al seu conjur plovién creus sobre les sinagogues, carbonitzava criminals, interrogava morts, guaria de gota bisbes, feia callar els ases durant llurs homilies... Cecs, sords, contrafets, coixos, dements, endimoniats, tots rebien remei als seus mals.

A les hagiografies de sant Vicent Ferrer, publicades amb tots els imprimaturs, no els caben més fets fora raó i lògica, atès que “el miracle era quan no feia miracles”. Començà ben enjorn: abans de nàixer ja no li pesava a sa mare, la qual sí que

sentia “lladrits del seu ventre com d'un mastí”. Encara mamava i ja guaria “només llepant les ferides”, feia volar mocadors i créixer l'aigua dels pous i recuperava les sabatetes dels amiguets. Rebia temptacions sota les formes apetitoses d'atractives femelles, que es fingien malaltes “amb el dimoni al cos” per a jugar a metges, i ell “aconseguia per la gràcia el que els àngels frueixen per natura”. Però el prodigi que més li va aprofitar per a la canonització, el més fabulós fou que els europeus entenien els seus sermons,

malgrat que sempre utilitzava el català, segons la documentació vaticana, “sua catalana ac materna lingua fuerit semper locutus”.

PAPA GIL

Periodista